

HEBREOS

Hebreo joniboki kirika wishaa

Jawen Bake meranoax Dios yoyo ika

1 ¹ Moatianbora, ichaakin itan, mes-kóakinbo, *profetabo meranxon non rekenbo Diossen yoyo aka iki,

² ikaxbi rama netebaonra, jawen Bake meranxonbiribi noa yoyo ake. Já meranxonra, jatíbi nete jonia iki, jatian jara jatíbi jawékinin Ibo imaa iki.

³ Ja riki ja Diossen penebires koshi noa jan oinmai, jawen ikábo Dios jisábi-shaman ixon, jatian janra jawen atipana join, jatíbi jawékibo koshiake. Jainoaxa jatíbi non ochabo noa soaxona pekáo, naikan kaax, Diossen mekayao yakata iki.

Diossen Bakera ángelbo xewina iki

⁴ Jaskataxa ángelbo xewina baneta iki, jabaon jane xewina kikin janeribi bia ikax.

⁵ Jawetianbira Diossen westíora ángelbi yoiama iki:

“Mia riki nokon Bake ramara ea min Papa iki”, akin.

⁶ Jatian jawen reken Bakebiribi nato neten raanaxa, Dios neskata iki:

“Jatíbi ja nokon ángelbaon rabibakanon”, iki.

⁷ Jatian ja ángelbo yoi iki kai Dios neskati:

“Nokon ángelbo riki niwe keskabores

jatian nokon yonotibo riki chii tiritai keskábores”, iki.^a

⁸ Ikaxbi jawen Bakebiribi yoi iki kai neskati:

“Jatíbitian Apo riki mia Diossé, jato ikinkinra, atibi keskáakin jato ikinnai.

⁹ Jakon jawékibores noixonra, jakonma jawékibo min omisa iki, jakopíra mia Diossen katota iki, min Dios ixon,

jaskáaxonra, ja miibetan ikábo bebonbires, raro mia imaa iki”, iki.^b

¹⁰ Jainoax iribai neskati: “Tbó, peokoo-tiainxonbira, jaki mai koshitibo min aká iki.

Ja naibo riki min mekemanbishaman, min aká teebo.

¹¹ Jatíbi jabora keyónoxiki, ikaxbi miabiribira, jatíbitian jaai keyóyamai,

jatíbi jabora chopá ikai keskati payónoxiki,

¹² chopá atinra min katónoxiki, wetsa chopá sawetininra min anoxiki, ikaxbi miara miabi iti iki, min jatira jain keyota yamake”, iki.^c

¹³ Jawetianbira Diossen westíora ángelbi yoiama iki:

“Nokon mekayao yakáwe, ja min rawibo, en mia jan penítiaxonai kaman”, akin.^d

¹⁴ Jatíbi ángelbo riki shinanres, ja kishpinmeetibo akinni teekanon ixon, jato Diossen raanabo.

Jan kishpinmeetí joi yoikaata

2 ¹ Jaskara kopí riki, ja non ninkata joi non kikinhakin onanna iti, noa wetsaorinaketian.

^a 1.7 Sal. 104.4 ^b 1.9 Sal. 45.6-7 ^c 1.12 Sal. 102.25 ^d 1.13 Sal. 110.1

²Ja ángelbaon yoiai joibora, iká iki kikin koshi, jatianra ja senenhamai yoitimatax ochaabo atixonbi, jato Diossen castigana iki.

³¿Jatian jawekeskataxmein noa kene-kaati iki, ja kishpintinin ratéyamaa ikax? Nato kishpinti joira non Ibonpari yoikin peoa iki, japekáora ja ninkatabaonbiribi tekikin noa yoikana iki.

⁴Jainxonra Diossenribi noa onanmaa iki, ja oinxon onanti, itan icha ratéti jawékiboribi axon, jainxon jan shinanna keskáakin, jawen tee ati onan shinanbo jawen jakon Shinan meranxon, noa menipakeanan.

Jesucristo, jawen wetsabo keská iká

⁵Diossenra ja non yoi iitai bená nete nokóketian, ángelbo koshi iti jato imamaa iki.

⁶Jaskara ikenra, Wishá meran ikai neskati:

“¿Jawerin westíora joni min já shinanti?

¿Jawerin ja jonin bake min jairaa-kin shinanti?

⁷Basimashokores ángelbo namanbires itira min imaa iki, jaskara ikenbira, kikinini ninkakaatai, itan aniakin oinkanai min imaa iki,

⁸jatíbi jawékibora min jaki jenea iki”, iki.^e

Jaskáakin jatíbi jawéki jaki jenea ikaxa, jawe jawékibi jaki jeneama yamake, jaskara ikenbira, jatíbishaman jaki jenekaata non oinyamapariái.

⁹Ikaxbira, non oinnai ja Jesús, jawetio basires ángelbo namanbires iti Diossen imani, kikinini ninkakaatai itan ani joni iká, onitsapikaini mawata ikax. Noa noixonra Diossen jaskáakin mawámaa iki, já jaskataton jatikaxbi noa jakonkanon ixon.

¹⁰Jatíbi jawékira Diossen aká ikax, jawenabires iki, jara keenai jatíbi

jawen bakebo jawen pené netenکو jabé jaai bokantinin. Jaskara kopíra, Diossen aká iki, jan jato kishpinmati Jesucristo, masábires tenemataanán jakonman senena imakin.

¹¹Jatíbi ja Diossenabo, itan jan jato Diossen imaiyabira, noa jatikaxbi westíora papayabicho iki. Jaskaranixa ja Jesús, nokon wetsabo riki mato akin jato atin rabinyamai.

¹²Jaskara yoiira ikai Wishá meran neskati:

“Miikiriakinra nokon wetsabo en jato yoinoxiki, jainoax tsinkíkana xaranmeax-bora, mia rabii ea bewanoxiki”, iki.^f

¹³Jainoax iribai neskati:

“Jakira ea koshiai”, iki.^g

Jainoax iribai:

“Eara neno iki, ja Diossen ea menia bakebo betan”, iki.^h

¹⁴Ja jonibaon bakeabo riki, ja namibi itan ja jimibi, jaskáribiira joni ikax, Jesús namia itan jimiaribi iká iki, jaskaranixparira, já mawáti atipana iki, jaskáaxon ja retemisti koshia janhar-esnox, ja iki ja *Satanás.

¹⁵Neskáaxonra xabáa iki, jatíbi ja mawátiki rakékin, jatíbitian *Satanás iboamaax jakana ikábo.

¹⁶Jaskarainra onanti iki, ja ángelbo akinox nato neten Cristo joáma, jara joá iki, ja Abrahamman chiní rarebo jato akinti kopí.

¹⁷Jatian jaskáakin jato akinti kopíra, jawen wetsabo keskáribi itoshia iki, jaskatax jawen atibo senenhai, itan noibataanán, akinmis Diossen tee axonai *Sacerdotebaon Koshi inox, itan jato kopi mawáxon jonibaon ocha akábo shinanxonyamanox.

¹⁸Jatian jaribi jaskati tanakaatibo onitsapita ixonra, rama ja jaskati tanakaataiboribi, jan jato akinti atipanke.

^e2.8 Sal. 8.4 ^f2.12 Sal. 22.22 ^g2.13 Is. 8.17 ^h2.13 Is. 8.18

Jesús riki Moisés xewina

3 ¹Jaskara iken, nokon wetsabó, mato riki Diossen jonibo, jawenabo inon ixon mato katota ixonkaya, raana joni itan *Sacerdotebaon Koshiakin, ja Cristo Jesús shinankanwe, já ikonhaabo ixonra jaskara non jato yoiai.

²Jesussenra jan ati ikábo, Dios senenhaxona iki, jaskara tee ati ja imaa ixon, ja Diossen xobonko teekin, Moisésen aní keskáakinribi.

³Ikaxbi Jesúskayara, ja Moisés akai bebonbires aniakin rabikanti imaa iki, ja xobo ayamakinbi, jan xoboaka jonires, kikinhakín rabionkanai keskáakin.

⁴Jatíbi xobo riki westíora jonin aká, ikaxbi jatíbi nato neten já jawékibo riki, Diossen akábobires.

⁵Moisésra iká iki, westíora yonoti ikax, ja Diossen xobonko teekin ja atibo senenhai, jatian jawen teera iká iki, ja ramakaya Diossen yoiti jawékibo ikonkon onanna ixon, jato onanmati.

⁶Ikaxbi Cristo riki, Diossen Bake ikax, ja Diossen xobomea teebo akin, ja atibo akonkin senenhai, ja iki noabo yoií iká, já ikonhakin jeneyamai raro shinanyaxon, ja bii kati jawékinin manatabo ikax.

Diossen yoíabo ninkáxonti

⁷Jaskara kopíra ikai, Wishá meran Diossen jakon Shinan neskati:

“Rama netebi mato Diossen yoiai ninkáxon,

⁸maton jointibo chorishayamakanwe, jaskati yoitimakin akana iki, jain joni jayamainkoxon Dios tanakin.

⁹Jainxonra ja chosko chonka baritia, en tee akaibo oinxonbi, maton rekenbaon ea tanakana iki.

¹⁰Jaskara kopíra, jatoki sináxon en jato neskaa iki:

‘Jaton shinan meran benota keskábo ixonra, en jato eseabo ninkákashamakanai’, akin.

¹¹Jaskara kopíra, ikonbiresi sinatax ea ikoni neskata iki:

Matora jawetianbi jikitima iki, ja en mato jain tantimati mainko”, iki.

¹²Jaskarabo, iken, koirameekanwe nokon wetsabo, jakonmabo ochati jointiabores ikaxa, ikonhakashamai ja jiria Diossibakeax, mato ochókanake.

¹³Jaskáyamaikaya, netetiibi wetsabo betan eseanani, shinan koshikanwe, “ja rama netebi”, iki iká joi Wishá meran japariketian, jaskatax mato tsoabi ochan paraxon imaa, shinan jakonmaati yoitimakantima kopí.

¹⁴Noabora moa Cristo betan iki, ikaxbira já ikonhakin peonontian iní keskatiibi senenai kaman, noa jaki koshii jenéti yamake.

¹⁵Jaskara yoiira ikai Wishá meran neskati:

“Rama netebi mato Diossen yoiai ninkaxon, maton jointibo chori-shayamakanwe ja moatian yoitimatax ikáni keskatiiribi”, iki.

¹⁶¿Jatian tsoaboki ikana iki, ja Diossen jato yoiai ninkataxbi jaki yoitimati? Jatíbi ja Egipto mainmea jato Moisésen pikonibora ikana iki, jaskati yoitimai.

¹⁷¿Jatian tsoabokiribiki iká iki, ja chosko chonka baritia Dios sinati? Ja ochax, jain joni jayamainkoníax mawánibokira iká iki.

¹⁸¿Jatian tsoaboki ikonkon Diossen yoia iki, jain jato tantimati mainko jikimatima? Jatíbi ja jaki yoitimatabora aká iki.

¹⁹Jatianra ikonkon non oinnai, ja Dios ikonhayamakanana kopí, ja main jikiamakani.

4 ¹Jaskara iken, jabé tantii kati noa Diossen yoini japariketian, koiranmeenon akanwe, mato jatíribibora jabé iamanake.

²Jabaon akáni keskáakinribira, nonribi ja jakon joi yoikanai ninkata iki, ikaxbi ja ninkákanatonra, jawe jato akinyamaa iki, ja joi ikonhayamakanai kopí.

³ Ikaxbi ja ikonhaax, noa jaki koshia-bora, jain tantiti netenko noa jikinoxikanai. Ja yoi i iki Dios neskati:

“Eara sinatax ikonkon neskata iki: matora jawetianbi jikitima iki, ja en mato jain tantimatinko”, iki.

Ikon riki, ja nato nete jonianontianbi, jawen tee moa Diossen senenhaa iká,

⁴ jatian wetsankora ikai, ja kanchis nete yoi Wishá meran neskati:

“Ja kanchis nete itinra, jatíbi jawen teebo senenhayontaan, Dios tantia iki”, iki.ⁱ

⁵ Jatianra nato Wishá meran jakiribi yoiribiai:

“Matora jawetianbi jikitima iki, ja en mato tantimati mainko”, iki.

⁶ Ikaxbira maxkáparike, ja jain tantitiain jatíribibo weikanti. Jatian ja jaton-pari ja jakon joi ninkatabora jikiama-kana iki, jatonbinix yoitimatax.

⁷ Jaskara kopíra, jakiribi noa Diossen westíora nete meniribia iki, ja riki “rama netebi”, jara moa basi winóni pekáopari, Davidkan yoia iki, ja Wishá meran non yoiwana keskáakin:

“Rama netebi mato Diossen yoiyai ninkáxon, maton jointibo chorishayamakanwe”, akin.

⁸ Jatian ja *israelbo Josuékan jato tantimani iketianra, wetsa netebo moa Diossen, yoiamakeana iki,

⁹ Jaskara ikenra ja Diossen jonibo, jakonax jain tantii bokantipari jareske,

¹⁰ jaweratoboki ja Diossen noa tantimati ikainko jikiai, jabora jawen teeai-noax moa tantiai, jawen teebo ayontaan, Dios tantini keskatiribi.

¹¹ Ja jain noa Diossen tantimati ikainko jikinoxkaya, koshinon akanwe, jaskatax ja ikonhayamaibo ikáni keskatiribi, tsoabi ikantima kopí.

¹² Ja Diossen joi riki, jan jatia itan atipana koshia, ja riki, okenbekonbi kenshoya espada winoa kikinbires xatemis, jara jikiai, ja kaya meran itan

shinan rebo ikain kamanbi, jainoax ja chichó joni meran iká jawékibo kamanbi. Jainxonra, ja non shinanbo itan non ati shinannaibo jishtiakai.

¹³ Jatíbi ja Diossen joniani jawékibora, já bebon joné iti atipanyama, jaweara jatíbi jishtibires iki. Jara anoxiki, jatíbi ja non akábo non yoiwakein.

Jesús iki *Sacerdotebaon Koshi

¹⁴ Ja Diossen Bake Jesús riki, non ani *Sacerdotebaon Koshi, jara naikan kaa iki. Jaskara kopíra, ja ikonhaa ikax, jaki koshii noa jenetí yamake.

¹⁵ Ja non *Sacerdotebaon Koshinra, non atipanyamaa onanxon, noa akinti atipanke, ja noa ikai keskatiribi jápari tanakaatibo winota ixon, jaskarabo winotibira ja jawetianbi ochayamaa iki.

¹⁶ Jaskara iken, noa jan noia Dioskaya rakétanma benanon akanwe, jaskáaxon ja noa iorai maxkatatianshaman, jawen jakon shinanman noa jan akinti kopí.

5 ¹ Jatíbi ja *sacerdotebaon koshibo riki, jonibo xaranmea katóxon, imakanabo. Jabo riki janekana, jato kopi Dios betan yoyo iti itan ja Dios menikanaibo jato boxonti, jainoax jaton ocha kopi yoina jato retexonti.

² Jatian ja *sacerdoteboribi, shinan koshimaboribi ixonra, jabaon ja onan-mashokobo itan ja benota keská ikax ochaiboribi, noibataan, jato akinti atipanke.

³ Jatian jaskara shinan koshimabo ikax ochai ixonra, jaton ocha kopibi itan ja jonibaon ochabo kopíribi jabaon Dios yoina retexonti jake.

⁴ Tsoabira, nato ani teeain janbix jikiamai, ja Diossen kenaabores riki, ja nato ani tee biaibo, ja Aarónra aká iki, jaskáaxon janekin.

⁵ Jaskáribira, Cristo janbixbi ja *Sacerdotebaon Koshi iti janekaayama iki, Diossenbira aká iki, ja ani tee menikin, jara iká iki neskati:

ⁱ 4.4 Gn. 2.2

“Mia riki nokon bake,
rama riki ea min Papa”, iki.

⁶Jainoax Wishá meranribi ikai neskati:

“Mia riki jatíbitian *Sacerdote, ja Melquisedec iní betan senenribi”, iki.

⁷Cristonra nato neten inontian, koshin sai akin, itan winiananbibo, Dios yokákin orana iki, ja mawátiainoa janres já xabáati atipana koshia iketian; jaskáketianra, jawen joi senenhaxonai iketian, jan yokatabo Diossen ninkáxona iki.

⁸Jatian jakaya Diossen Bake ixonbira, onitsapixon Criston onanna iki, jawekeskarin ja joi senenhai iti iki ixon,

⁹jatian jaskáakin jatíbi senenhaxa, jatíbi jawen joi senenhaxonaibo, jato jan kishpinmai itoshia iki.

¹⁰Jatianra Diossen janea iki *Sacerdotebaon Koshi iti, ja Melquisedec iní betan senenribi.

Diossen joinko bebonti yoií iká

¹¹Neskara jawékibo non mato yoitira ichapari jake, ikaxbira onantishamahakin non mato yoitibo atikoma iki, ninkáxonbi maton ishton onanti atipanyamai kopí.

¹²Moa basi Diossen joi akaibo ikax, wetsabo jato axeati onanbo ititianbi riki, ja peokin onanti Diossen joibo jakiribi yoiikantinpari mato keeni. Ja bake keskáshokobo ixon, chorish jawékiayamakin, lecheshokores jawékiái keskábopari iki mato.

¹³Jatian ja lecheshokores jawékiáibo riki, xoma akai bake keskabores, atibi keskákin shinanti onanmabo.

¹⁴Ja chorish jawékiatibora yosibaona iki, moa pontéakin shinanti onanbaona. Jabaonra moa axeabo ixon, onannai ja jakon itan jakonma jawékibo.

6¹Jaskara iken, bebon chibanresnon akanwe, ja Diossen joi non akonkin onannai kaman. Ja peokin onanti Cristo kiriti iká joibora non benaakin yoiamai.

Ja reken non onannabo iki, jan noa mawátiain boti jawékibo moa akonkin jeneti, jainoax Dios ikonhaax jaki koshiti,

²jaskatax bautizameti; ja joi akaibo mamepasxon jatoki oranti; ja mawatabo jakiribi jiriti; jainoax jatíbitian jaskara itiakin noa Diossen yoiti nete.

³Nato jawékibora non jato onanma-boresti jake, Dios keenketian.

⁴Kikinshaman itikoma riki, ja Diossen joi ikonhaax iitibi, Dioski ochókana-baona. Jabora ja naikanmea jato Diossen menia biax, raroshaman ikanabo iki, itan ja Diossen jakon Shinan moa bia ikanaboribi iki,

⁵jainxon ja Diossen jakon joi moa ninkata ikanaboribi iki, itan ja bená netenko jawen atipana koshiabi Dios iki kaai, moa onanna ikáboribi iki.

⁶Jabora moa Dios ikonhakin jenea ikax, jakiribi shinanmeetanan, banéti atipanyamakanke. Jabora ja icha jonibo bebonxon jaki shirokin, jakiribi ja Diossen Bake korosen axon tasai iikanai.

⁷Jarake maibo, jaki oi kexto manaitian, kikinshakin tsitsiai, jatian ja wain teetaibo jato jakonshaman bimi imaxonketianra, Diossen jakonhai,

⁸ikaxbi ja xobiabi moxares xoxomai maira, jakonma iki. Jara moa Diossen jakonmataanan, chiikan menoxon keyotires iki.

⁹Ikaxbi neskáakinbo mato yoixonbira, non onanke, nokon wetsabó, matora moa kishpinmeetabo ikax, kikin jakonhain ikanai ixon.

¹⁰Dios iki pontébicho shinanya, jara ja maton aká jawékibaon, itan já noixon jawen jonibo maton jato akinnaton jainoax ramakamanbi jaskáakin maton akinni itaibaon shinanbenoyamai.

¹¹Ikaxbi non mato keenxonai riki, ja mato westírabokaya, nete senenai kamanbi, jaskara shinanyabi mato ikanti, ja jaskaratón manatax itai maton bii kaai kaman,

¹²Noara keenyamai, mato chikish itin, jaskáyamaikaya ja Dios ikonhaax jaki

koshiabo ixon, jatsanyamakin, ja jatfibtian jayáti jato Diossen meniti yoia bii kaai, mawakanwe.

**Ja senenhabekonti joi
Diossen senenhai**

¹³Ja senenhabekonti joi Diossen Abraham yoinontianra, já xewina wetsa joni, ja bebonmeax yoyo iti yamaketian, janbix yoikaata iki, jan yoiabo akonkin senenhanox.

¹⁴Jatian neskáakin yoia iki: “Enra akonbireskin mia jakon imati iki, jainxonra min rareboboribi kikinbiresakin en mia kaimaxonoxiki”, akin.^J

¹⁵Jaskáakin Diossen yoia jatsanyamakin manaaxa, ja Diossen jaskara imanoxon yoia keskáshaman, Abraham iká iki.

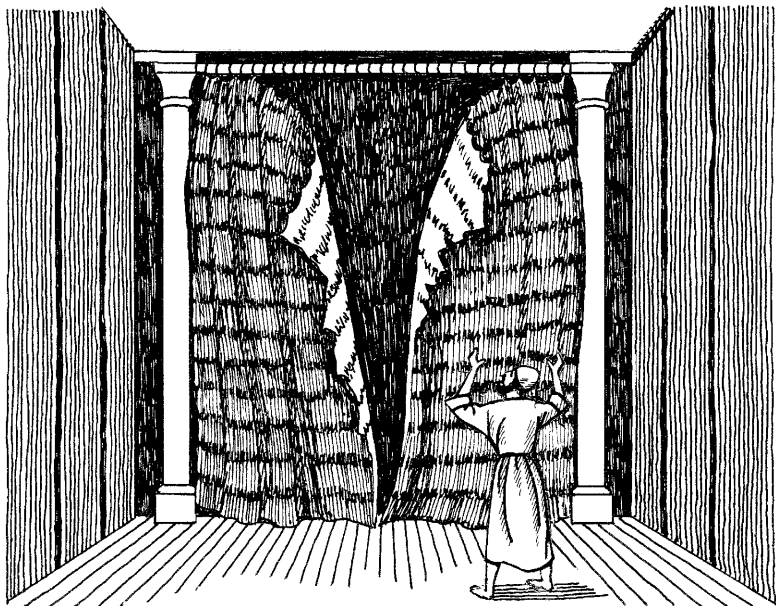
¹⁶Jonibaonra akai, jato yoyo ika joi ikon inon ixon, jato xewina jonipari janekin, jatian jaskáakin jato yoiakanara, moa tsonbi jawe yoiti yamai, akonkin senenhati iketian.

¹⁷Diossenra, ja jatfibtian jayáti jato meninoxon yoini bikantibo, onantiakin jato oinmakasa iki, já yoyo ika joibo wetsaamakin. Jaskara kopira, ja jato menitibo ikon inon ixon, janbi jato yoia iki.

¹⁸Nato jawékibaonra Dios jansoti atipanyamake, jan noa meniti yoiabo, itan akonkin senenhanox já yoyo ikabora wetsaressibiati atipanyamake, jaskaratonra ja noa koirannon ixon non Dios benaabo, itan jaki koshiax noa jaon manatabo, koshi itan shinan jakonshamanres noa imai.

¹⁹Ja nato manátininra jaoraobi taxkemayamakin, akonkin non kaya koiranna iki, taxkemayamakin *anclanin wapóro tewanai keskáakin. Noa jan manatara, ja Diossen xobo meran iká chopapanaabi bebanbaini, naikan nokota iki,

²⁰Ja Diossiba nokóti baira moa noa Jesussen kepenxona iki. Jaskataxa, ja Melquisedec iní betan senenribi, jatfibtian *Sacerdotebaon Koshi iki jikia iki.

Jan Diossen chité nachitea chopa bochikiax namani noshita.

Jesús betan Melquisedec

7¹ Nato Melquisedec iká iki, Salem hainoa apo, itan ja ani Diossen *sacerdote. Jatian ja wetsa apobo betan reteanankin jatoaresax, Abraham joáitianra, Melquisedec kaa iki ja bechii, jainxonra jatfbinin jakon itin keenxoní, jaki jakoni yoyo ika iki.

² Jatianra Abrahamman, ja reteanantianxon jato bichina jawékibo, chonkankonia westforabo Melquisedec menia iki. Ja Melquisedec iki iká riki, rekenpari “atibi keskáakin jato ikinnai apo”, iki iká. Jatian Salemhainoa apo iki iká riki “xabashaman imamis apo”, iki iká.

³ Ikaxbira tsonbi onanyamake tsoaboki iká iki, jawen anibo itan jawen reken rarebobo ixon, jainoax, jatian pikota itan jatian mawataribi, tsonbi onanyamake. Jaskara Diossen Bake keskaribi ikaxa, járibi jatfbitian *sacerdote iki.

⁴ Jaskara iken rama oinkanwe, ja Melquisedec iká iki kikin joni, jaskara kopíra, ja non reken papashoko Abrahamman ja apobo betan reteanxon jato bichinabo, chonkankonia westforabo já menia iki.

⁵ Jatian ja Moiséssen esekan yoiaira iká iki, ja Levikan rarebobo sacerdote ikábaonres, ja jamea jonibo jatfbi jaton bia jawékibo, chonkankonia westforabo jato yokati, jatoribikaya Abrahamman rarebobo ikax jaton wetsabo ikenbi.

⁶ Ikaxbi Melquisedecanra, Levikan rarebo ixonmabi, chonkankonia westforabo Abrahamman menia bia iki, jatianra jakon itin keenxoní, jaki jakoni yoyo ika iki. Ja Abrahammanra aká iki ja Diossen jaskara meniti yoiabo bikin.

⁷ Jatian nonra onanke, ja jakon itin keenxoní jatoki jakoni yoyo ikaibo, ja jaki jakoni yoyo ikai joni xewinabo.

⁸ Ja nato netenxon, chonkankonia Westforabo menikana biaibo riki,

mawatai jonibo, jaskara ikenbira, Wishá meran yoiái, ja chonkankonia westforabo menikana bia ikaxbi, Melquisedec japaria.

⁹ Jatianra non yoiti atipanke, ja Levikan rarebobo ikax sacerdote ixon, ja rama chonkankonia westforabo menikana bii iitaibaonribira, Abraham meranxon, chonkankonia westforabo Melquisedec menikana iki ixon.

¹⁰ Ja Abraham reteanantanax joaitian, ja bechii Melquisedec kanontianra, ja Abrahamman chiní bakebo joniamapari ikaxbi, moa ja meran ikana iki.

¹¹ Diossenra *Israel jonibo ja sacerdote *Levitabo meranxon, jawen esé jato onanmaa iki, jatian ja nato sacerdotebaon jonibo jakon imati atipana iketianra, moa Aarónman rareboainoax, iamai ja Melquisedec iní keskaribi, wetsa sacerdote joti maxkáyamakeana iki.

¹² Jatian moa wetsabo sacerdote iketianra, eséboribi moa wetsaresibi kaai.

¹³ Jatian ja yoií Wishá meran ikai non Ibora, wetsa tsamá Israel jonibaon rarebo iká iki, jainoara tsoabi sacerdote ikáma iki.

¹⁴ Jatfíxonbira onankanke, ja non Ibo Judakan rareboibakeax pikota, jatian ja rareboibakeax sacerdote itibora, Moisés jawebi yoiamaa iki.

¹⁵ Jatian jaskarainra onantibires iki, ja nato bená *sacerdote pikota Melquisedec iní keskaribi.

¹⁶ Jara ja jawerato rareboibakeaki iti iki ixon, esekan yoiái keskati ikáma iki. Jara jatfbitian jati atipana koshin imaa iká iki.

¹⁷ Jaskatira ikai Wishá meran já yoií Dios neskti:

“Mia riki jatfbitian sacerdote, ja Melquisedec iní betan senenribi”, iki.^k

¹⁸ Jaskara ikaxa, ja moatian esé moa jawemabi, baneta iki, jawe koshiomabobi itan iresbiresa.

¹⁹ Ja Moiséssen esekanra, jato jakon imati atipanyamaa iki. Jatian jawen

^k 7.17 Sal. 110.4

toanra wetsa bebon jakonhira iki, noa jaon manata, janra noa Diossiba jakonhaxon nokómai.

²⁰ Jara Diossenbi imaa iki, akonkin jaskara iti yoitaanan. Jatian ja wetsa *sacerdotebora janekaakana iki, akonkin jaskara itibo yoixonmabi.

²¹ Ikaxbi ja non Ibo itinkora, Diossenbi akonkin jaskara iti yoia iki. Jaskara yoiira ikai Wishá meran neskati:

“Ja non Ibonra akonkin jaskara iti yoia iki:

Mia riki jatíbitian sacerdote,
jatianra wetsaresibiakin moa min shinantima iki”, akin.

²² Jaskarainra Jesús iki, ja jakonhira senenhabekonti bená joi Diossen nobetan aká, iorai jakon.

²³ Ja reken sacerdotebora ikana iki icha, mawákin moa jaton tee chibanti atipanyamaibo ikax.

²⁴ Ikaxbi Jesús, jawetianbi mawáyamai ikax, jawen toan wetsa sacerdotibo jikiti atipanyamake.

²⁵ Jaskara kopíra, ja Dioski nokókasi jaki beaibo, jatíbitian jato jan kishpinmati atipanke, jara jatíbitian jake, jaskáaxon jato Dios yokáxonti kopí.

²⁶ Jaskara ikaxa Jesús iki, ja jaskarashaman Sacerdotebaon Koshi noa jan maxkata ikátiai. Jara ochaoma iki, jakopi jakonmanin yoikanti yama, itan jawen jakonmaomabi iki, jara ochayabo betanma iki, itan jara Diossen naikan boá iki.

²⁷ Jara wetsa *sacerdotebaon koshibo keskáma iki; jara maxkáyamake, jawen ochabo kopípari, ataanan, japekaopari ja wetsabaon ocha kopibo netetiibi, yoina retexon menotinin. Jaskáyamaikayara moa jatíbitian iká iti kopí, westíoraibicho janbix menikaatax, non ochabo kopí Jesús mawata iki.

²⁸ Ja Moiséssen esekan yoiai keskáakin, *sacerdotebaon koshi iti imakinra, ochaya jonibo janekatikanai. Ikaxbi ja esé jato menia pekáora, sacerdotebaon koshi iti, Diossen jawen Bake janea iki, jara jatíbitian jakon itiaikin imaa iki.

Jesús riki ja *Sacerdotebaon Koshi

8 ¹ Ja non yoiibe bebonbires jakon riki, ja non *Sacerdotebaon Koshi naikan itina, Diossen ani yakati mekayao yakata.

² Jainoaxa teeti itai, *sacerdote keskati, ja ikonkon Diossen xobonkoniaxshaman, ja xobo riki non Ibonbi aká, jonibaon akáma.

³ Jatíbi sacerdotebaon koshibo riki, Dios bexonkanai jawékibo jato menixonti, itan yoina retexon jato menoxonti janekanabo. Jaskara kopíra, Jesucristonaribi jati jake, ja jato Dios menixonti.

⁴ Jatian nato mainbi ikaxa, jawekeskataxbi já sacerdote iamakeanke, nenora moa sacerdotebo jake, ja Moiséssen esekan yoiai keskáakin, Dios jawéki bexonkana jato menixonaibo.

⁵ Ikaxbi nato sacerdotebaonra, jaton tee akanai, Diossen xobonkoxon, ja riki naikanmea Diossen xobo jisáakin aká. Ja naikanmea jisá non onanna riki, ja Moiséssen Dios xoboaxonaitian, Diossen neskáakin yoia iketian: “Ja mananmanxon en mia jaskáakin ati oinmani keskáakinshaman, jatíbi awé”, akin.

⁶ Ikaxbi ja Sacerdotebaon Koshi iti tee Jesussen biatoninra, jato winoke, já meranxonra wetsa jakonhira bená ja senenhabekonti joi Diossen aká iki. Jara akonkin senenhati ixon, Diossen yoia jakonhira joiboki koshike.

⁷ Ja reken Diossen jato betan senenhabekonti joi aká jatíbi jakonbires iketianra, wetsa bená senenhabekonti joi, Diossen jato betan ayamakeana iki.

⁸ Ikaxbi jonibaon senenhayamakanai oinnax, Ibo iká iki neskati:

“Ibonra yoiai: Netera nokónoxiki,
ja *Israel jonibo itan

Judá jonibo betan, en bená senenhabekonti joi ati.

⁹ Ja nato bená senenhabekonti joi en akaira, ja Egipto mainmea jaton rekenbo en
metsontaanan pikonontian aní
keska itima iki.

- Ja en senenhabekonti aká joibo,
jabaon
senenhayamaitianra aká iki, en jato
jenekin, ikira ikai
ja Ibo.
- ¹⁰ Ja netebo moa winota pekáo,
*Israel
jonibo betan, en bená senenhabe-
konti joi akaira
inóxiki, neskara ikira ikai non Ibo:
Nokon esébora jaton shinan
meranbo en imanoxiki,
itan jaton jointi meranra en wisha-
noxiki.
Eara inóxiki jaton Dios, jatian
jabora inóxiki nokon
jonibo.
- ¹¹ Moara maxkáyamanoxiki tsonbi
jabé joni, itan
jawen kaibobo non Ibo onankanon
ixon jato yoiti,
jatíxonbira ea onannoxikanai, ja
kikin itan kikinma
jonibaonbi.
- ¹² Ja jakonmabo akanatonra, ea
shinanbenoti iki,

jaton ocha akábora jawetianbi en
jato shinanxontima iki”, ikira ikai
non Ibo.^l

¹³ Ja bená senenhabekonti joi atiki-
riti Dios yoyo ikátoninra, ja moatian
senenhabekonti joi aká, moa jawemabi
imaa iki, jatian moatian ikaxa, basima
maxkáke moa keyoti.

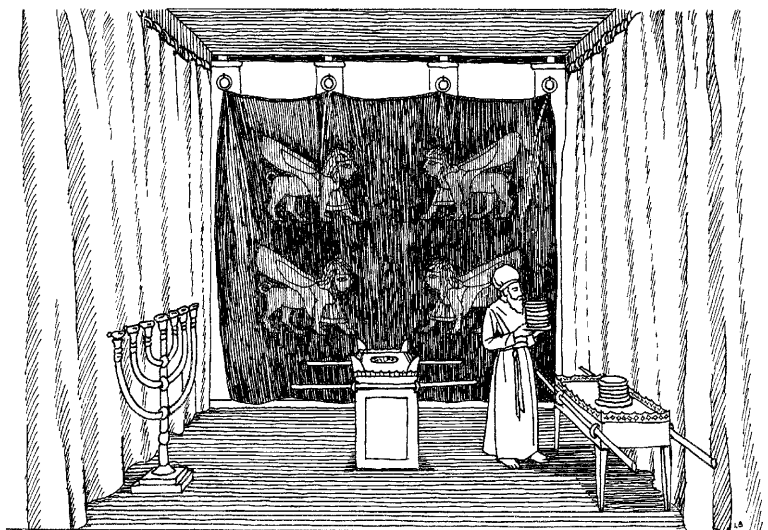
**Nato mainmea itan
naikanmea Diossen xobo**

9¹ Ja reken senenhabekonti joi Diossen
aká inontianra, nato mainxon Dios
rabiti kopí jawen xobo meran jikinoxon,
jaskara senenhatibopari jaa iki.

² Ja Dios betan nokoananti xobo iká
iki, neskáakin akana. Reken iká iki,
westíora nachite, ja iká iki “Dios rabiti
chité”, akin akanai, jain iká iki *cande-
labro, itan Diosbiribi bexonkana pan
jain akanai mesaribi.^m

³ Jatian ja rabé, itin chopa nachitea
pekáora iká iki, ja “Dios iká chité”, akin
akanai.

⁴ Jain iká iki westíora jainxon
*incienso menoti orobires akana, itan ja

Dios rabiti xobo meran iká jawékibo.

^l8.12 Jer. 31.31 ^m9.2 Candelabro riki, jain joé yasánti kanchis poyanya.

senenhabekonti joi aká jan onanti imai bonanti oronbires jatiobi sikaaketana. Ja bonantiain iká iki oro akana westfóra jarra, maná napokoya, jainribi iká iki, ja Aarónman kekoti jakiribi xoxoa, itan ja senenhabekonti joi aká jain wishakana tablaribi.ⁿ

⁵Jatian ja bonanti pekaten iká iki ángel querubinbo akana, jain Dios iká onanti inon ixon, jaton peibaon iká iki ja bonanti mapoa. Ikaxbi ramaparira nato jawékibo non mato onantiakin yoiti atipanyamae.

⁶Jatíbi neskara jawékibo moa ayo-naxa chibanmai ja *sacerdotebo jikikatikanai ja reken xobo chiteain, jaskáxon Dios rabiti kopí.

⁷Ikaxbi ja wetsa chité ikainra, ja *sacerdotebaon koshibicho baritiatiibi westfóraibicho, jikikatitai. Kakinra yoina retexon, jawen jimi bokátikanai, jaskáxon jawen ocha kopibi itan jakonma akinbi onanyamaresi jonibo ochai kopíribi, Dios meninoxon.

⁸Neskara meranxonra, ja Diossen Shinanman noa onanmai, ja reken chité, Diossen xobo meran japariketian, ja Dios jain iká chité kepenmapari iká.

⁹Jatíbi neskara winotatonra, rama netebaon noa oinmai, ja Dios menikanai jawékibo, itan ja yoina retexon Dios menikanaitonin, ja jain Dios rabii tsinkitaibaon shinan meran iká jakonmabo, jato soaxonni atipanyamaa.

¹⁰Jaskáakin akanabira iká iki, piti betan xeati, jainoax Dios bebon jakon inox chokítibo. Jaskarabora nekebi senenhati jawékibores ikax, jatíbi jawékibo wetsaresibi Diossen imai kamanres iki.

Criston jimi

¹¹Ikaxbi Cristora moa joá iki, já riki rama ja *Sacerdotebaon Koshi. Jara rama jatíbi noa winotai jawékibo non yoiái. Ja sacerdote ikax jainoax teetai, Diossen

xobo riki; bebon jakonhira itan kikin-hora, jara nato netemea jonibaon akáma iki, jaskaranixa nato netemeama iki.

¹²Cristora, ja cabra itan waka bene jimi Dios meniti kopí, jain Dios ikainko kayamaa iki, jara kaa iki, jawen jimibi boxoni. Jainra já jikia iki, moa jatíbitian iká iki kopí, westfóra potábichores, jaskáaxonra, ochankoniax jatíbitian xabakaatabo itiakin, noa imaa iki.

¹³Ikon riki, ja jainxon Dios yoina menoxontiainkoxon, ja cabra, ja waka benen jimi, itan ja waka awin menokana poton, jakonma aká jonibo, jan kachaxkanai. Jara nekebi jakon itiakin jato imati atipana koshiares iki.

¹⁴Jatian nato jawékibo jaskara ikenra, ja Criston jimikaya bebonbires atipana koshia iki. Ja Cristora, jatíbitian ja Shinanman imaa, ochaoma ikax, janbixbi Dioski menikaatax mawata iki. Jawen jiminra noa jan mawátiaín boti, non shinan meran iká jakonmabo noa soaxonai, jaskáxon ja jatíbitian jaa Dios non tee axonon ixon.

¹⁵Jaskara kopíra, Jesucristo iki, ja bená senenhabekonti joi akainko jato kopi yoyo ikai, já mawatatonra, ja reken senenhabekonti joi aká inontian ochakani jonibo jato xabáai, itan ja Diossen kenaa-baon, jatíbitian jayáti jato meniti yoinibo bikanon ixon, jato atikonhaxonai.

¹⁶Jaskatax westfóra testamento akanai kirika wishaa koshi iti kopíra, jan wishaa jonipari moa mawata iti jake.^o

¹⁷Ja wishaa joni mawatamapari ikenra, ja wishá jawe koshimabi iki, jawetianki ja joni mawatai, jatianparira ja wishá koshi iki.

¹⁸Jaskara kopíra, ja reken senenhabe-konti joi Diossen akainko, yoina retokana jimiribi chikota iki.

¹⁹Moisésenra jatíbi jonibo, ja esé meran iká, jatíbi senenhati joibo jato

ⁿ9.4 Ja manára iká iki, trigo bero keska. Jara pan axon pikanai iká iki. ^o9.16 Testamento riki, westfóra jonin japarixon kirika wishaa. Ja wishá meranra yoiái, tsoabaonki jatíbi já jayata jawékibo mawata pekao biti iki ixon.

onanmaa iki, jaskáa pekáora joshin lana betan westíora isopo poyan bia iki, jaskáaxonra ja wakabake betan cabra jimi onpaxen meskoatonin pokotaanan, ja esé kirika itan jatíbi jonibo jato kachaxa iki.

²⁰ Jato yoiá iki: “Nato jimi riki ja senenhabekonti joi jan onanti imai, ja senenhanon ixon mato Diossen axona”, akin.

²¹ Jainxonribi ja Diossen xobo, itan ja meran iká jatíbi, ja Dios rabikin akanai jawékiboribi, yoina jimin Moisésen kachaxa iki.

²² Ja esekan yoiái iká iki, jatíbi jawékitanishaman jimin soakaatai, jatian jaskati jimi chikoyamaitianra, Diossen jaton aká ochabo shinanxonkin jeneyamai.

Cristonres jonibaon ocha soai

²³ Jaskara kopíra atiora iká iki yoina reteti, ja naikanmea jisaakin akana xobo meran iká jawékibo, jan Dios bebon jakon imati kopí. Ikaxbi ja naikanmea jawékibora maxkáke, ja yoina retekana winoa bebonbires jakon wetsa jawéki.

²⁴ Cristora ja naikan iká jisaakin jonibaon Dios xoboaxona meranshoko jikiamaa iki, jara jikia iki, ja naikan iká, ikon Diossen xobonkobishaman, jaskatax rama Dios beboameax noa kopi yoyo inox.

²⁵ Jara ichai jikinox jain jikiamaa iki, ja baritiatibi sacerdotebaon koshi, jain Dios iká chiteain yoinanin jimires boi jikiai keskati.

²⁶ Jatian jaskati iwanketianra peokoonontianbi, Cristo moa ichai mawata ikeanke. Ikaxbi rama moa netebo senenkaitianra, westíoraibicho janbix menikaatax mawati Cristo joá iki, jaskáaxon non ochabo noa soaxonti kopí.

²⁷ Jatíbi jonira westíoraibicho mawatai, jaskata pekáora jaton akábo kopí jain bokantibo jato yoixonti nete nokotai.

²⁸ Jaskatiribira Cristo janbix menikaatax westíoraibicho mawata iki, jaskáxon icha jonibaon ochabo jato

soaxonti kopí. Japekáora jakiribi joribanoxiki moa jaton ochabo soaxonima, jaon manatabo jato kishpinmaires.

10¹ Ja Moisésen eséra iká iki, ramakaya iki kaai jakon jawékibaon otares, ikonkon jabishamanma. Jaskara kopíra ja esekan jawetianbi ja baritiatibi yoinabicho Dios retexonaibo jato jakon imati atipanyamake.

² Ja esekan akonkin jaton ochabo soaxonti atipana iketianra; ochaitonin shinanmeeyamakin, Dios yoina retexonkin moa jenekeankana iki.

³ Ikaxbi ja Dios yoina retexonkanaibo riki, ja ocha akábo jato jan baritiatibi shinanmai,

⁴ ja waka benebaon jimin itan ja cabrabaon jimin, ochabo soati atipanyamaa kopí.

⁵ Jaskara kopíra Criston nato neten jokin Dios neskaa iki:

“Miara yoina retexonkantinin, itan jawékibo menikanti keenyamai, jaskáyamakinra jonin yoraya min ea imaa iki.

⁶ Miara keenyamai ja yoinabo menokanti, nin ochabo soaxonon ixon jawékibo

Ocha Kopi Dios yoina menoxoni.

menokanti.

⁷ Jakopíra en yoia iki:

‘Nenora ea itinke ja ea yoi
kirika meran wishakaata
keskati, ja min shinanna
keská ati kopí Diossé’ ”, akin.^p

⁸ Rekenpari yoiai riki: Dios keenyamai yoinabo retexonkantinin, nin jawékibo menikantinbi, nin jaton ocha soati kopí yoinabo kikinakin keyo menoxonkantininbi. Jaskara jawékibo esekan ati yoiai ikenbi.

⁹ Jainoax iribai: “Nenora ea joke min shinanna keská akí”, iki. Jaskáaxonra ja moatian yoinabo retekatikanaibo keyotaanan, jawen toan bená jawéki aká iki.

¹⁰ Diossenra noa jawenabobiribi imaa iki, ja Jesucristo Diossen keena keskáres akí, janbixbi westforaibicho menikaatax, mawata iketian.

¹¹ Jatíbi *sacerdotebaonra netetiibi ichaakin yoinabo retekanai, jaskaraton jawetianbi ochabo soati atipanyamenkenbi.

¹² Ikaxbi Jesucristora, westforaibicho ochabo kopí mawata iki. Jaskata pekáora Diossen mekayao yakata iki.

¹³ Jainra itinke, jawen rawíbo Diossen jain já penítiaxonai kaman.

¹⁴ Janra westforai mawatatonbicho, ja Dioski kikinini menikaatabo, jatíbitian jakonman senenabo itiajin jato imaa iki.

¹⁵ Jatian jara Diossen Shinanman noa onanmai neskáakin yoixon:

¹⁶ “Ja netebo winota pekáo, ja bená senenhabekonti joi en jato betan akaira, inoxiki neskara ikira ikai ja Ibo:

Nokon esébora jaton jointi meran en imanoxiki,
itan jaton shinan meranra en wishanoxiki.”^q

¹⁷ Jatianra jaton jakonma akábo, itan jaton ochabo moa jawetianbi en jato shinanxonyamanoxiki”, iki.”

¹⁸ Jaskáakin ja ochabo moa noa shinanxonyamai ikenra, ja ochabo kopí

moa Dios jawékibo meniti maxkáya-make.

Dioski koshii jenétima

¹⁹ Jaskara ikenra en mato yoiai nokon wetsabo, ja Jesucriston jimi kopíresa, rama rakétanma jain Dios iká chité meran noa jikiti atipanke,

²⁰ ja chopa nachitebi bebanbainkin, jan jati bená bai noa jan kepenxonatonninbi. Ja iki jawen yorabi yoi iká.

²¹ Noara ja Diossen xobo koiranna, westfora kikin ani *sacerdoteya iki.

²² Jaskara iken, shinan meran ikonkon ikax, itan akonkin ikonhaa ikax, jain Dios ikainbishaman nokónon akanwe. Moa shinan meran jakonma aká soakaatabo itan nekebi moa jakonshaman onpaxen chokita keskábo ikax.

²³ Jawenbi taxketimaakinkaya, ja noa jaon manata, ikonhakin jeneyamanon akanwe. Diossenra noa yoia jawékibo senenhati iki.

²⁴ Jaskatax wetsabo betan akinananni bebonbires noimis iti, itan jakon teebores atikaya shinanon akanwe.

²⁵ Dios rabí tsinkiti jeneyamanon akanwe, ja jatíribibo jaskati axeabo ikax boyamai keskati iamai. Jaskáyamaikaya wetsabo betan shinan meraniannon akanwe; ja non Ibo joti nete moa ochómabires iketian ointaanan.

²⁶ Jatian ja ikon joi onanna pekáobi, nonbix keenax noa ochakaresaitianra, ja ocha kopi mawáti, moa wetsa jawéki yamake.

²⁷ Jatianra noa manáresti iki, ja non akábo yoixontaanan ja jakonmabires masá teneti chii tiritai meran, Diossen jawen rawibo jato potatiainribi noa potatinin.

²⁸ Jatian jaweratoki ja Moiséssen eséki yoitimatai, jara rabéxon, iamax kimi-shaxon, oinxon ikon yoiaitian jawebi onísayamakin reteti iká iki.

²⁹ Jaskara iká ikenra, bebonbires castigamekanti iki, ja Diossen Bake

^p 10.7 Sal. 40.6-8 ^q 10.16 Jer. 31.33 ^r 10.17 Jer. 31.34

moa ikonhayamakin jamatai keskáakin akaibo, itan jawen jimi noa kopí chíkoni ikonhayamaibo, jainoax jan noa noia Diossen Shinanki jakonmaibires yoyo ikaibo. Ja jimi riki ja senenhabe konti joi aká jan onanti imai, ja meranxonribira, jabo jawenabobiribi jato imaa iki.

³⁰ Nonra onanke ja Ibo neskati yoyo ika: “Enra jonibo jato ramiakai, jabaon jato aká keskáakinribi jato kopíxonkin”, iki iká. Jainoax iribaa iki: “Ja Ibonra, jaton akábobiribi jawen jonibo jato yoixonoxiki”, iki.

³¹ ¡Kikinbires onsá riki, ja jiria Diossen mekenman paketi!

³² Ikaxbi matonbiribi shinankanwe, ja reken maton Diossen joi ikonhanontianra kikin, atikomabires onitsapiti jawékibo, koshi shinanyaxonres maton tenea iki.

³³ Jatíribi matobora, icha jonibo bebonxon, mato masábo tenemaanan, mato ichaabokana iki. Jatian jatíribibora jato jaskáakin akanaibo betanribi kikinni onitsapikana iki.

³⁴ Jaskáakanabira, ja cárcel meran akana joi akaiboribi maton jato noibaa iki. Jainxon mato jayata jawéki mato bichinkanabi, mato raroreskana iki. Naikan kaxonra bebonbires, itan keyóyosma jawéki non binoxiki iki ixon onannax.

³⁵ Jaskara iken, Cristo ikonhaax jaki koshii jeneyamakanwe. Jatianra jan mato meninoxon yoia jawékibo, maton binoxiki.

³⁶ Matobora ja onitsapiti jawékiain koshi shinanyabo iti maxkákanke. Jaskatax ja Diossen shinannai keskáshamanbo itaanan, jan meninoxon yoia jawékibo maton biti kopí.

³⁷ Wishá meranra ikai neskati:

“Basimara joti jake, ja joti joni.

³⁸ Ja ea ikonhataanan, jakoni jaax eki koshiabora, janoxikanai, ikaxbi ea ikonhakin jenekanabo

ikenra jato betan nokon shinan jakonshaman itima iki”, iki.^s

³⁹ Ikaxbi noara, já ikonhakin jenetaanan, manotiaín boaiboma iki. Jaskáyamaira noa já ikonhaax kishpinmeetabo iki.

Oinxonmabi ikonhati

11 ¹ Ja ikonhaa iti riki, oinnaxmabi, ja non biti jawékinin manata iti. Ikon riki ixon, non oinnama jawékibo ikonhati.

² Jaskáakin ikonhaa ikenra, ja non rekenbo jato Diossen oinna kikin jakon jonibo ikana iki.

³ Ja ikonhaa ixonra non onanke, nato nete joniakin, jawen yoyo ikatoninres jatíbi jawékibo Diossen aní. Jaskara kopíra, ja non oinyosma jawékibo Diossen aká, non rama oinnai.

⁴ Ikonhai ixonra, Abelnin ja Caínman aká bebonres, jakon yoina retexon, Dios menia iki. Jaskara kopíra, Diossen atibi keskáakin akai joni oinna iki, itan jan menia jawékiribi bixona iki. Jaskáakinra moa Abel mawata ikenbi, ja ikonhaax jaki koshia iní jawékinin noa shinanmaboresai.^t

⁵ Jaskáakin já ikonhaax jaki koshia ikenribira, mawáyananon ixon, jiriabi nato mainmea Diossen Enoc boá iki,

Abel betan Caín.

^s 10.38 Hab. 2.3-4 ^t 11.4 Gn. 4.3-7

jaskáakin moa Diossen boa iketianra, moa tsonbi oinyamaa iki. Wishá meranra akai yoikin, ja boamatianbira Dios keenai keskáshamanres Enoc iká iki ixon.^u

⁶Ikaxbi já ikonhama ixon, Dios keenai keskábo ati jawékira atikoma iki. Ja Dios benaitoninra ikonhati jake, Diosra jake ixon, itan já benaibora, ja bikanti jawékibo jato meniai ixon.

⁷Ja ikonhai ixonra, Noekan jan oinyosma jawéki winoti kaaibo, Diossen yoiaibo ninkátaanan, jawen rareboyabi

kishpinmeenoxon, ani wapóro aká iki. Jaskáakin ikonhaxonra, jaton akábo ja nato netenmea jonibo jato yoixona iki. Jaskara kopíra, já ikonhaax, atibi keskáakin akai joni baneta iki.^v

⁸Já ikonhaa ikaxa, Abraham Diossen kenaa, yoitimayamai ja janbi meni-noxon yoia main jaai kati kopí, pikota iki. Jara jawen mainmeax kaa iki, jawe-ranoki, ea kaai ixon onannaxmabi.^w

⁹Jaskáakin já ikonhaa ikaxa, ja Diossenbi menia main ikaxbi wetsan-koniya joá joni keskatiyes jaa iki. Jara

Diossen kenaa, jainshaman kaai onanaxmabi Abraham kaa.

^u 11.5 Gn. 5.21-24 ^v 11.7 Gn. 6.13-22 ^w 11.8 Gn. 12.1-5

jakatiai, chopa xobo meranres. Jatian Isaac betan Jacobribi jaskati jakana iki, jaboribi jaskara jawéki jato meniti yoia ikax.^x

¹⁰Ja Abrahammanra manaa iká iki, ja Diossenbi aká jemanko jaai katín. Jatian ja jemara, Diossenbi aká ikax, kikin koshi iki.

¹¹Já ikonhaax jaki koshia kopíra, Saran bakeayosma ixonbi, itan Abraham yosishoko ixonbi. Diossen koshi meniatonres bakea iki. Ja jaskara jato imati yoiabora, Diossen akonkin senenhai ixon ikonha kopíres.^y

¹²Jaskáakin Abrahamman, kikin yosishoko moa koshioma ixonbi bakeara, jawen chiní rarebobo kikinbiresi kaikanike. Ja naikanmea wishtinbo, itan aniparo kexá iká mashibo non oinna keskati, tson toponmati.^z

¹³Jatíbi ja jonibora, Diossen jato jaskara meniti yoiabo biaxmabi mawákana iki, ikaxbi ikonhabo ixonra, ochóxonbi jaskarabo oinxon onantaanan, meken sananxonreskana iki. Noabora nato netén iamai winotaibores iki ixon, jatonbi onantaanan.

¹⁴Jaskatibo yoyo ikáni iketianra, non kikinhakín onanke, ja jain ikanti maibiribi benai jabo ikana.

¹⁵Ja jainoax jokonkani mai shinanni jaskakani ikaxa, jakiribi ja main bori-bakeankana iki.

¹⁶Ikaxbi jabora, kikin jakon mainko jatín keenkana iki. Onantiakin yoia, ja nai neten jaai bokantinin keeni. Jaskara kopíra, jaton Dios riki ea iki itin, rabin-yamaa iki, moa jain jakanti jema jato benxoaxona ikax.

¹⁷Jaskáakin já ikonhaa ixonra, Diossen Abraham tanaa, ja jawen bake Isaac retexon boá iki, Abrahamra jawen jachibo bake retenoxon, menoti jawemabi iká iki, Diossenbi neskaakin yoia ikenbi:

¹⁸“Ja Isaac meranoaxa, icha min chiní rarebobo kaikanti jake”, akin.^a

¹⁹Abrahammanra onanna iká iki, Diosra ja mawákanabo jiriati atipana koshia iki ixon. Jaskáakinra Isaac mawataxbi, jakiribi jiria keskáakin shinanna iki.^b

²⁰Jaskati Dioski koshia ixon, ja Isaacnin jawen bake rabé, Esaú betan Jacob yoia iki, Diossen jato jakon imaboresnon ixon.

²¹Jaskáakin ikonhaa ixonra, Jacobnin moa mawátires ixonribi, ja Josekan bakebo yoia iki, Diossenbira matoki jakon shinannoxiki ixon yoia iki. Japekaora jawen kekótikibi koshitaanan, Dios rabia iki.^c

²²Jaskararibi ixonra, Josekan moa mawátires ixon, ja *israelita jonibora Egipto mainmeax jokonoxikanai ixon, jato yoia iki, jainxon ja mawata pekáoki, jawen yora jawekeskakanti iki ixon, jato yoia iki.^d

²³Ja ikonhaa ixonribira, bake pikóketian, kikin metsáshoko oinxon, jawen anibobaon kimisha oxo Moisés jonekana iki. Ja benbo bakebo reteti jato apon yoia ikenbira, rakéyamakana iki.^e

²⁴Ja ikonhaa ixonribira, moa yosi joni ikax, ja faraónman bake ainbaon bake riki, akantinin Moisés keenyamaa iki.

²⁵Jaskáyamaira, ja Diossen jonibo betanbi ramiakantin, jawemabi iká iki, ja ocha akai jonibo betan rarotitianbi.

²⁶Janra shinanna iki, ja Diossen Bake nato neten joáx, ramiakana onitsapiti keskataribi iti. Ja Egiptoain ja jawéki-baon rarotitianbi; janra onanribia iki, ja Diossen meniti yoiabo seneni kaiboribi.

²⁷Ja ikonhaxibira, Moisés Egipto mainmeax, ja apo sinataibi, rakéyamai pikota iki, jaskataxa jishtima iken Dios oinnama ikaxbi, janbi oinna keskati jaki koshia iki.^f

²⁸Jaskáakin ikonhaa ixonra, ja *Pascua fiesta jato akinna iki. Jainxonra ja yoina retexon, jawen jimin jaton

^x11.9 Gn. 23.4; 26.3 ^y11.11 Gn. 15.6; 17.19 ^z11.12 Gn. 15.5 ^a11.18 Gn. 21.12 ^b11.19 Gn. 22.5

^c11.21 Gn. 47.31 ^d11.22 Gn. 60.24; Ex. 13.19 ^e11.23 Ex. 1.22 ^f11.27 Ex. 12.21

xobo xepotibo sikakanti jato yoia iki, jaskáxon ja *israelitabaon reken bakebo, ja retemis ángelnin jato retenaketian.

²⁹Ja ikonhakana kopíribira, israelita jonibaon, ja ani Joshin paro mai manxanshaman imaatonin shitákana iki. Jainxonra ja Egipto sontárobo jato ikanatonribi shitákanaitian, jenen jato keyoa iki.^g

³⁰Jaskáakin ikonhakanketianribira, kanchis nete ja Jericó jema katea chité, ja israelitabaon mayákanketian, ja chitébo ras ika iki.

³¹Jatian jaskáakin ikonhaa kopíribira, tsini ainbo, Rahab janeya, ja yoitimabo betanribi mawáyamaa iki. Ja joné jato oinni bekana israelitabo jakonhaxon jawan xobon jato bia kopí.^h

³²¿Jaweboki en mato yoiboresti atipana? Ja Gedeón infbo, ja Barac infbo, ja Sansón infbo, ja Jefté infbo, ja David infbo, ja Samuel infbo, itan ja profetabo ikánibo mato yoitibo japa-riaxbira, ea netebo senenyamaa iki.

³³Ja ikonhaabo ixonribira wetsa maiboribi jato bichinkana iki, joni koshi ixon, itibi keskáakinboribi jato ikínkana iki, Diossen jato meninoxon yoia jawé-kiboribi bikana iki, ja leónboribi jaton kexabo xeponankana iki.

³⁴Ani chii tiritaboribi nokamakana iki, espadaninbo retekaskanabi, jabákana iki, jatíribibaonra moa yosmakana ixonbi, jakiribi koshiinakiranxon, ja reteanantiainxon jaton rawíbo jatoa-reskana iki.

³⁵Jatíribi ainbobaonra, jaton rarebo jirikanaboribi oinkana iki. Jatíribibora rishkixonbo retekanainbi jato jenemakantinibo keenyamai mawákana iki, jaskata pekáo jakonhirai janox jakiribi jiribiti onannax.

³⁶Jatíribibora jatoki shiroananbo jato rishkikin, onitsapiakana, iki, cadenaninbo, itan cárcel meranboribi jato akana iki.

³⁷Wetsabora makanman tsakaxonbo retekana iki, pochínikon xatexonbora, jato retekana iki, chichika kenshon chachixonboribira jato retekana iki. Jatíribibo ikana iki, jainshaman iti onantimabo ikax, boantani, jaton chopabo iká iki oveja bichi, itan cabra bichibo axon sawekanashokobo, jawe-biomashokobo, onísshokobo, itan ramia-kanabo.

³⁸Nato netemea jonibora, jakon jonibo nato main jatín keenyamakanai, jaskákin jato ramiakanara, nato netemeax jain joni jayamainkobo boantani, manish meranbo, shanka kini meranbo, jainoax mai kini meranboribi, jonékana iki.

³⁹Jaskarabo winoxonbira jabaon westíoraxonbi, ja Diossen jato meninoxon yoia jawékibo biamakana iki. Já ikonhaabo ikax jakoni ikanabo ixonbi.

⁴⁰Neskarara winókana iki, jato Diossen jaskara imanoxon yoia bebon-bires noaboribi ikanon ixon. Jaskáaxon nobetanbi, jaboribi jakonbiresshaman imati kopí.

Dioskires koshiax jati

12¹Jaskara ikenra, icha Dios ikonha jonibaon noa katekana iketian, jatíbi jan noa tsokas akaibo, itan jan noa ratanea keská ochabo moa non jeneti jake. Jaskáatananra já non chibanti jake, jaki koshixonres.

²Ja Jesucristo shinanyareskaya janon akanwe, ja riki non já ikonhaketian, noa jákoman senenabo imai. Ja Jesússa rabinti jawékibo shinanyamabaini, korosen akana mawata iki, jaskati onitsapita pekáo, kikin raroshaman iti onannax. Jaskataxa naikan kaax, Diossen mekayao jawen ani yakatinin yakata iki.

³Jaskara iken ja Jesús infbo onannax, ja shinannires mato jakanti jake, jara omiskin, ja ochaya jonibaon

^g 11.29 Ex. 14.21 ^h 11.31 Jos. 2.1

ichabiresakin jakonmaakana iki. Jaskarabo kopíkaya jatsanyamai shinan namanyamakanwe.

⁴Matonra, ocha betan reteanankin, ja Cristo iní keskatoribi mawati, maton onanyamake.

⁵Jaskatira, ja jawen bakebo iken, Diossen esea joibaon mato moa shinan-benokanke. Ja Wishá meran ikai neskati:

“Nokon baké, ja jakonma min akaitian,

non Ibon ponténon ixon mia yoia, ninkáxonkashamai iamawe, jainxon ja koshi

joinbo mia akábi, shinan namánya-mawe.

⁶Non Ibonra, jan jato noiabo ponténon ixon jato yoiái;

jainxon jawen bakeakin jato shinnannaboribi, jato castiganai”, iki.ⁱ

⁷Matonra, ja masá tenetibo winókinbi teneti jake, jaskáxonra jawen bakeboakin mato Diossen shinanti iki. ¿Jakonmai ikaitian ponténon ixon, jawen papan notsinyosma bakeboki jaa?

⁸Jatian maton jakonmabo akaitian, Diossen jatíbi jawen bakebo akai keskáakinribi notsinhamai ikaxa, ikonkonshaman jawen bakemabo mato ikanai.

⁹Noa bakebo inontianra, ponténon ixon, non papabaon noa masábo tene-makana, jakonhakinbo non jato ixona iki. Jaskáribira, ja non Papa naikan iká-tonin noa castigana, itibi noa jaki jenekaati jake, noa jati neteyabo ikanti kopí.

¹⁰Non papabaonra jaton shinannai keskáakinbiribi, nato mainxon noa castigankatikanai. Ikaxbi Diossenra noa castiganai, ikonkon noa akinnoxon, jaskatax já keska jakonboribi noa ikanon ixon.

¹¹Ikon riki, ja noa castigankanai hora, jan keentishaman jawékima. Noara

chexai, ikaxbi jaweratonki jaskákana jawékibo onannai, jara jakoni, itan pontetiribi jati iki.

¹²Jaskara iken, ja non meken paxkina keskábo ikax, itan ranboxo yosmaa keskábo iken, jakiribi koshiai keskábo ikanwe.

¹³Ja ponté bai benakanwe, jaskatax ja chanké iki niai keskábo iitibi, moa benxoax, jakoni niai keskábo, mato ikanon.

Dioski yoitimai jati riki onsá

¹⁴Jatíbibó betan jakonbires xabá shinanyabo ikanwe, itan jakonibo jakanwe. Jatian jaskati jakoni jayamaxonra, tsonbi ja Ibo ointima iki.

¹⁵Moa Dios noiabo ixon, jenetimaakinkaya shinankanwe, matora jiwí tapon moka keskábo ixon, jonibo jato jakonmaakaibores inake.

¹⁶Wetsabo betanbires yorantibo ayamakanwe, itan Diosbiribi axona jawékibo omisyamakanwe. Jaskarara winota iki Esaú, janra aká iki, jan reken bake ixon bití jawékibo, westíora plato piti kopi, jawen wetsa maromakin.^j

¹⁷Matonra onanke, jaskáakin moa jawen wetsa menia pekáo, jawen papan jaskara meniti yoiabo bikaskinbi, moa biamani. Jaskáakinra kikinbiresi winixonbi, ja winota jawéki kopí, moa jawebi ati atipanyamaa iki.

¹⁸Matora ja *israelitabo mananman bokani keskati, ikanamabo iki. Jabaonra oinna iki, tii ati jawékibo, itan chii meranoax tirí pikotaibo, jainra kikinbires yamé ikax, niweababo bea iki.

¹⁹Jainoax trompeta xoon ikaibo, itan Diosbi yoyo ikaiboribi, maton ninkatama iki. Jatian ja joi ninkatabaonra, moa jaskáakin jato yoiborestima yoikana iki,

²⁰ja senenhakanti esé neskati iká teneti atipanyamaxon: “Jawerato jonin,

ⁱ 12.6 Sal. 3.11-12 ^j 12.16 Gn. 25.29-34

iamaxon yoinanin inonbiki, ja manan jawen taen jamatai, jara makanman tsakaan, iamaxon yami kenshon chachianan reteti iki”, ikai iketian.

²¹ Jatian ja oinkanai jawékibora iká iki, kikinbires onsá, jatianra Moisésbobi inike neskati: “Eara raketi saki ikai”, iki.

²² Ikaxbi matora, ja *Sión janeya mananman moa nokokanabo iki, ja jiria Diossen jemanko, ja nai netemea Jerusalénhain, ja Dios rabii icha ángelbo tsinkíkanainkoribi.

²³ Jainoax mato nokókana iki, ja reken Diossen bakebo ikanainkoribi, ja naikan wishakaatabo ikain, ja jatíbi jaton akábo jato yoixonai koshi Diossiba, ja jakon jonibaon kayabo Diossen jakonman senenabo, jato imaxona ikainkoribi.

²⁴ Ja senenhabeonti bená joira Jesús meranxon aká iki, jawen jiminra ochabo noa soaxona iki, jaskara ikaxiki, jawen jimi ja Abelnin jimi iní bebonbires jakon.

²⁵ Jaskarabo iken, koirameekanwe, ja Diossen noa yoyo akabi ninkáxonkashamaira, noa inake. Jatian jaskáakin jato yoiabi, ninkáxonkashamakanaitianra, ja *israelitabo jato Diossen castigana iki. Jaskáribiakinra naikanxonbi, jan noa yoiabo non ninkáxonyamaitian, noa castiganshokoti iki.

²⁶ Moatianra ja Diossen jato yoyo akaitian, mai shakota iki, ikaxbi ramara ikai neskati: “Jakiribira moa maibicho imayamakin, en rama nairibi shakomnoxiki”, iki.^k

²⁷ Ja “jakiribira en imanoxiki”, ikaitonra noa onanmai, jatíbi jan jonía jawékibo, ja taxkétí atipana jawékibo keyoi kaai, jaskatax ja taxkéyamaibobicho jati kopí.

²⁸ Ja Diossen ikinnaton noa jain jati netera, wetsanko taxketaima iki. Neskarabo kopíkaya, iráke ayananbi

Dios rabinon akanwe jawen keena keskáakin, noitaanan aniakin shinanxon.

²⁹ Ja Diosra jatíbi keyoai tiritai chii keska iki.

Diossen joi akai ikax, jaskati itibo

13¹ Jaskara kopí joi akaibobires ikax, wetsabo betanribi noianani jenéyamakanwe.

² Ja matoiba beaibo noianan, jakonhaxon jato bikanwe, jaskáakinbo axonra, jatíribibaon onanxonmabi, ángelbo jaton xobon nokómakana iki.

³ Ja presoboribi shinankanwe, matoribi jato betanbi presoakanabo shinantaanan; ja ramiakanai joniboribi shinankanwe, matoribi jaskarabo winotai keská, shinantaanan.

⁴ Jatíxonbira ja wanoi biananana jawéki, jakonhakin oinkanti jake, moa biananabo ikaxa, mato yosmaananti yamake. Diossenra, ja atima betanbires yoranti akaibo, jainoax wanoya itan benoya ixonbi wetsa betan yoranti akaibo, jaton akábo jato yoixonoxiki.

⁵ Koríkibichores noiamakanwe, ja mato jayata jawékiboya ikaxeskaya, jakon shinanni jakanwe. Jaskara yoiira ikai Dios neskati: “Jawetianbira en mia potatima iki itan jenetima iki”, iki.^l

⁶ Jaskara ikenra, kikinini Dioski koshiax noa neskatiyo yoyo iti atipanke:

“Ja Ibo riki ea jan akinnai, jakopíra, jonibaon
akanti jawékibaon ea rakéyamai”,
ikai.^m

⁷ Ja Diossen joi yoiananbi, mato ikinai jonibo shinankanwe, Shinankanwe, jawekeskataxboki jabo mawákana iki ixon. Jabo ja Dioski koshiabo ikax, ikáni keskataribi ikanwe.

⁸ Ja Jesucristora jabi iki moatianbi, ramakamanbi itan jatíbitian inóxiki.

⁹ Ja meskó maton onanyamaa esébo mato yoikanabi jato ninkáxonyamakanwe. Ja Diossen noimisti shinanyabo

^k 12.26 Is. 13.13; Hag. 2.6 ^l 13.5 Dt. 31.6 ^m 13.6 Sal. 56.3-4

ikaxkaya, beboni non shinanbo koshinon akanwe. Ja jatíribi jawékiati pitimabo yoikanai jawékibaonra, jawebi jato akinyamaa iki.

¹⁰ Ja janxon Dios yoina menoxonain-koniara, ja moatian Diossen xobonko teetai ikátikanai *sacerdotebaon, piti atipanyamae.

¹¹ Ja *sacerdotebaon koshinra, ja yoina jimibo ja Diossen xobonko bokatai, jaskáxon jaton ochabo soaxonon ixon Dios menikin, ikaxbi jaton yorabora apaokanike, jemamaan boxon menokin.

¹² Jaskáribiakinra jawen jiminbi jawen joi akaibo jakon jonibo imati kopí, jemamaanbires boxon onitsapiaxon Jesús retekana iki.

¹³ Jaskáribiikaya pikotax, Jesús betanbi bonon bokanwe, jaskatax já retekani keskatiribi, onitsapianan mawáti shinanyaboribi inox.

¹⁴ Nato netenra, jatíbitianshaman noa jain iti yamae, jaskáyamaikayara, jain noa jaai kati bená jema manaax noa ikanai.

¹⁵ Jaskara kopíra, Cristo kopíres jatíbitian non Dios rabiti jake, neskáakin rabiira, jatíbi non ikáboyabi noa Dioski menikaatai, jaskáakinra non kexakanbi non Dios rabiti jake.

¹⁶ Jaskara iken, jakon jawékibores akí jakanabo ixon, ja mato jayata jawékininbo, wetsaboribi jato akinkanwe. Neskati mato akinanannaitianra, Dios raroai.

¹⁷ Ja mato ikinnai koshiboki yoitimayamakanwe, jabaon mato yoiái keskati-boreskaya ikanwe, jabaonra mato koirankin jeneyamai. Jabaonra onanke jaton aká jawékibo Dios yoií bonoxikanai; joibo jato senenhaxonkanwe,

jaskáxon jabaon raroashamaan jakon-maibo yoyo iamakin jaton tee senenhanon. Ja jakonmaibo yoyo itinra, noa jakon jawékibaon akinyamai.

¹⁸ Noki orankanwe, jatíbiain jakonires itiaikin shinannaibo ikaxa, jakonma aká non shinan meran yamabo noa ikanai.

¹⁹ Jainxon ishtontaniribi matoiba kanon ixon, ea Diossen akinti kopíribi orankanwe.

Senentiaibi jato saludana

²⁰ Ja jakon xabá shinanya jato imai Diossenra, ja non Ibo Jesús, mawá-kenbi jirimaa iki, ja ovejabo ikinnai joni keska, jawen jiminra ja senenhabeonti joi jatíbitian itiaikin onanti imaa iki.

²¹ Janbi mato jakonman senenabo, itan jatíbiain jakoni itiaikinbo mato imabanon; jaskáaxon jawen shinanna keskáshamanbo, maton senenhanon, itan Jesucristo meranxon jawen keena keskáakin, noobetan ati kopí. Ja Cristo jatíbitian rabinon akanwe, jaskara ibanon.

²² Nokon wetsabó jatsanyamakinpari, mato koshinon ixon, nato ichama joibo en mato wishaxonabo, ea ninkáxonkanwe.

²³ Jainxon maton onannon ixonribira, en mato yoiái, ja non wetsa Timoteora moa cárcel meranoax pikóke, ishtontani neno jokenra, ea jabé mato oinni kati iki.

²⁴ Jatíbi ja mato ikinnai koshibo, itan wetsa mato betan joi akaiboribira non saludo bomai, jainxon ja Italiainoa non wetsabaonribira, mato saludo bomaikanai.

²⁵ Diossenbi jawen noimisti shinanman mato jatíbibo akinbanon.